

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА: теорія і практика

**Збірник матеріалів
V Міжнародної науково-практичної
конференції**

10 жовтня 2014 року

Economy of enterprise: theory and experience

УДК 658.11
ББК 65.291я43
Е 45

Економіка підприємства: теорія і практика : зб. матеріалів
Е 45 Міжнар. наук.-практ. конф. ; 10 жовт. 2014 р. — К. : КНЕУ, 2014. — 377, [7] с.

ISBN 978-966-483-930-0

Конференція спрямована на обговорення вченими і практиками результатів наукових досліджень і розвитку функціонування підприємств у контексті формування знань з новітньої економіки і розвитку інтеграційних процесів.

The conference is aimed at discussing the results of scientists' research and experience of enterprise functioning by scientists and workers in the sense of providing knowledge in modern economics and integration processes development.

УДК 658.11
ББК 65.291я43

Редакційна колегія

Г. О. Швиданенко, канд. екон. наук, проф. (відп. за вип.); **О. С. Федонін**, канд. екон. наук, проф.; **О. І. Олексюк**, докт. екон. наук, проф.; **В. П. Кукоба**, докт. екон. наук, проф.; **І. М. Рєпіна**, докт. екон. наук, проф.; **І. А. Павленко**, докт. екон. наук, проф.

Автори опублікованих матеріалів є відповідальними за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, імен власних та інших відомостей.

ISBN 978-966-483-930-0

© КНЕУ, 2014

УДК 658.012.011.56

E-mail: yakovlev@kpi.kharkov.ua

Яковлев А. І.,
д-р екон. наук,
проф., заслужений працівник
освіти України, Національний
технічний університет
«Харківський політехнічний
інститут», Україна

Yakovlev Anatoly,
Doctor of Economics, Professor,
Honored Worker of Education
of Ukraine, National Technical
University «Kharkov Polytechnic
Institute», Ukraine

ВИЗНАЧЕННЯ НАЙЕФЕКТИ- ВНІШИХ СФЕР УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ

TO IDENTIFY THE MOST EFFECTIVE AREAS OF INNOVATION

Анотація. Проналізовано вибір пріоритетів інновацій. Розроблено відповідні методичні засади. Запропоновано рекомендації щодо вибору найсприятливіших галузей інноваційного розвитку.

Ключові слова: інновації, пріоритети, інноваційні робочі місця, ефективність їх створення амортизація, сприятливі галузі інноваційного розвитку.

Abstract. The analysis of the choice of priorities of innovation. Relevant methodological principles. Proposed recommendations on choosing the most conducive areas contribute to innovation development.

Keywords: innovation, priorities, innovative jobs creation effectiveness of their depreciation, favorable industry innovation development.

В Україні накопичено чималий досвід у цьому напрямі. Відмітимо роботи В. М. Геєця та ін. [1], Л. І. Федулової та ін. [2], О. В. Михайленко та ін. [3], а також Ю. В. Яковця [4], Р. Каплана та Д. П. Нортон та ін. [5]. Однак вони потребують подальшого удосконалення, що й визначило тему даної доповіді.

Пропонується визначення пріоритетів інноваційного розвитку провадити через розрахунок ефекту від створення інноваційних робочих місць, а конкретно через створення одного робочого місця. Загальний ефект розраховується як множина ефекту від створення одного робочого місця на їх кількість, що матимуть місце при впровадженні інновацій у конкретних видах виробництва. При цьому порівнюватимуться результати від створення одного робочого місця з витратами на його створення на основі застосування концепції вигоди-витрати. Результати (вигоди) полягатимуть у одержанні прибутку від роботи одного працюючого, зниження питомих умовно-постійних витрат у собівартості продукції у результаті збільшення обсягів виробництва від діяльності одного працівника.

У якості показника ефективності приймається чиста поточна вартість (ЧПВ) або чистий грошовий дохід (ЧГД), що широко використовується при оцінці нововведень у міжнародній практиці.

Витрати полягатимуть у розрахунку величини коштів, необхідних для створення одного робочого місця. Їх визначення має певні складності, бо на сьогодні в Україні не має офіційних нормативів такого роду.

Подібний аналіз було виконано нами. У результаті вивчення зарубіжних джерел встановлено, що в середньому вартість створення одного робочого місця K_1 у національному господарстві можна прийняти у розмірі 15, 4 тис. €. Що стосується створення інноваційних, високопродуктивних робочих місць, то для них можна скористатися рекомендаціями фахівців ЦДНТПіН ім. Г. М. Доброва. Згідно їх розрахунків можна в середньому прийняти цифри у 250 тис. грн і 400 тис. грн для досконаліших інновацій.

Пропонований методичний підхід побудовано на основі, що ефект від створення нових робочих місць спостерігатиметься у трьох сферах, а саме: а) у суб'єктів підприємництва; б) населення; в) держави.

З метою проведення достатньо аргументованих розрахунків, які охоплюють значну долю прибуткових галузей національного господарства, в якості об'єктів дослідження обрані: 1) національне господарство; 2) сільське господарство; 3) промисловість. Враховуючи, що найбільша доля прибутку надходить з промисловості, проаналізуємо цю галузь найдокладніше. У самій промисловості розглянуті її галузі, завдяки роботі яких формується найбільша частка прибутку. До них відносяться такі галузі промисловості: 1) добувна; 2) машинобудування; 3) харчова.

Згідно проведених розрахунків, у національному господарстві в цілому ефект від упровадження інновацій досягається практично через 9 років без використання амортизаційних накопичень у якості джерела фінансування інвестицій. Відповідно при цих умовах впровадження інновацій в національному господарстві — неефективно.

Розрахунки свідчать, що при використанні 0,5 частки амортизації позитивний ефект досягатиметься на 5-му році реалізації інновацій, при використанні її повної величини — через 4 роки. Тобто, використання амортизаційних накопичень покращує кінцеві результати, але в разі застосування інновацій, які не збільшують продуктивність праці та, відповідно, обсяг реалізації, ефект від застосування нововведень — невеликий.

Прийнятна ефективність нововведень матиме місце при збільшенні продуктивності інновацій у півтора разу і використанні 0,25 частки амортизаційних накопичень на рефінансування нововведень, а також при зростанні продуктивності інновацій у 2 рази — навіть без використання амортизаційних відрахувань за їх призначенням.

Кращі результати матимуть місце у промисловості і таких її галузях, як машинобудування, добувна та харчова промисловості. Розвиток останньої призведе до збільшення валютних надходжень при продажі високоякісної української харчової продукції за кордон. Зростання обсягів виробництва в цілому викликатиме збільшення доходів працюючих і відповідно, зростання купівельної спроможності трудівників, що сприятиме збільшенню попиту на продовольчі товари на внутрішньому ринку. Це, у свою чергу, сприятиме вирішенню важливої соціальної задачі, а саме поліпшенню здоров'я нації, збільшенню тривалості життя людей, і, відповідно, зростанню продуктивності праці працездатної частини населення.

Наші розрахунки свідчать, що інноваційний розвиток сільського господарства може принести найбільш позитивні результати у порівнянні з іншими галузями.

Ще одним визначальним фактором необхідності пріоритетного розвитку сільського господарства є прогнози про наближення у світі у найближчий час продовольчої кризи. Це зумовить зростання прибутку галузі, як і галузі харчового виробництва, при збільшенні поставок за кордон українських предметів харчування та компонентів для їх виробництва. Тому дану галузь можна вважати пріоритетною для вкладання коштів на інноваційні у сільському господарстві потрібні менші фінансові вкладення, ніж у промисловості.

Отже, пріоритет інноваційного розвитку у теперішній час слід віддати сільському господарству, а в промисловості — добувній, харчовій і машинобудівним галузям.

Як свідчать розрахунки, процес широкого впровадження інновацій потребує чималих грошей і часу і не може здійснитись швидко. Для його реалізації необхідно виконати чимало передумов, основні з яких окрім перелічених у даній статті, полягають у такому:

1) нововведення повинні бути не тільки високопродуктивними, а й високоякісними з високим рівнем надійності, бо виходи з ладу високо продуктивної техніки приводять до її простоїв і, відповідно, до великих втрат у безперервному виробництві;

2) з метою забезпечення конкурентоздатності інновацій у світовій економіці спостерігається тенденція зростання якості продукції при зниженні витрат на її виробництво.

Література

1. *В. М. Геєць*. Інноваційні перспективи України / В. М. Геєць, В. П. Семиноженко. — Х.: Константа, 2006. — 262 с.
2. *Федулова Л. І.* Стратегії соціально-економічного розвитку України / Л. І. Федулова / ред. — К.: ІЕП НАНУ, 2011. — 656 с.
3. *Михайленко О. В.* Теоретико-методологічні засади розроблення стратегій розвитку соціально-економічних систем // В кн. Технологічний імператив стратегії соціально-економічного розвитку України. Підрозділ 3.1. — К.: НАНУ, ІЕП, 2011. — С. 151—169.
4. *Яковец Ю. В. и др.* Стратегические приоритеты инновационно-технологического развития России / Ю. В. Яковец и др. — М.: МФК, 2002. — 179 с.
5. *Каплан Робертс. Нортон, Дэвид П.* Сбалансированная система показателей / пер. с англ. — М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2004. — 320 с.